

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl jako soud odvolací v senátě složeném z předsedy Mgr. Jiřího Straky a soudců JUDr. Petra Fořta, Ph.D. a Mgr. Kamily Drábkové ve věci

žalobkyně:

██████████, narozená ██████████,
bytem ██████████, ██████████
zastoupena JUDr. Vladimírem Císařem, advokátem
se sídlem Čechova 727/52, 370 01 České Budějovice

proti

žalovanému:

██████████, narozený ██████████,
bytem ██████████, ██████████
(██████████), ██████████
zastoupen Mgr. Petrem Švrčkem, advokátem
se sídlem Žižkova tř. 183/33, 370 01 České Budějovice

o stanovení výživného pro manželku, o odvolání žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 3.7.2024, č. j. 16 C 286/2023-290

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně **se** v odstavci I. výroku **mění** (kromě výroku o zamítnutí zbytku žaloby) takto:
- 1) Žalovaný je povinen přispívat žalobkyni na výživu částku 8 000 Kč měsíčně od 17.8.2023 do 31.12.2023 a částkou 4 000 Kč měsíčně od 1.1.2024 do 31.8.2024, vždy k poslednímu dni v měsíci.

- 2) Nedoplatek na výživném v celkové výši 45 471 Kč je žalovaný povinen žalobkyni splácet ve splátkách po 2 000 Kč měsíčně splatných vždy do každého 15. dne v měsíci počínaje měsícem následujícím po právní moci tohoto rozsudku pod ztrátou výhody splátek.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně uložil žalovanému povinnost přispívat žalobkyni na výživu částkou 8 000 Kč měsíčně od 17.8.2023 do 31.12.2023 a částkou 4 000 Kč měsíčně od 1.1. 2024 s tím, že nedoplatek na výživném žalovanému nevznikl. Ve zbytku byl návrh žalobkyně zamítnut. Dále soud prvního stupně rozhodl o tom, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladu řízení, stejně tak tyto nebyly přiznány České republice.
2. Soud prvního stupně postupoval dle § 697 a § 913 odst. 1 a 2 a § 922 odst. 1 o.z. a dospěl k závěru, že žaloba žalobkyně je částečně důvodná. Žalobkyně se po žalovaném jako svém manželovi domáhala úhrady výživného ve výši 12 000 Kč měsíčně. Mezi účastníky, kteří jsou manželé, trvá vzájemná vyživovací povinnost. Přestože jejich vztahy jsou vyhrocené, oba vyjadřují vůli k rozvodu, jejich manželství dosud rozvedeno nebylo. Platí, že životní úroveň manželů má být stejná. Soud přihlížel k odůvodněným potřebám žalobkyně a k jejím majetkovým poměrům, jakož i k schopnostem, možnostem a majetkovým poměrům povinného, tedy žalovaného. Výživné bylo možné přiznat za dobu od podání žaloby, tedy od 17.8.2023. Soud přihlédl k tomu, že žalobkyně v té době pečovala a stále pečuje o 5 nezletilých dětí s tím, že otcem nejmladší z nich ve věku 5 a 3 let je žalovaný; v době podání návrhu jim byly 2 a 4 roky, vyžadovaly tak celodenní péči a žalobkyně neměla možnost zajistit si příjmy ze zaměstnání. Jejím příjmem byl rodičovský příspěvek, na nezletilé děti pobírala přídavky na děti a od listopadu 2023 dostávala příspěvek na bydlení. Od 1.8.2023 bylo žalovanému stanoveno výživné pro obě děti účastníků ve výši celkem 7 000 Kč. Žalobkyně hradila náklady na bydlení představované nájemným ve výši 10 000 Kč a zálohami na energie ve výši 2 000 Kč měsíčně. Poukazoval-li žalovaný na její majetek, bylo zjištěno, že vlastní pouze spoluvlastnický podíl ve výši 1/8 na nemovitých věcech. Nebylo prokázáno, že by žalobkyně disponovala společnými úsporami účastníků. Žalovaný byl zaměstnán u společnosti [REDAKCE], kdy mu byla vyplácena čistá mzda přes 30 000 Kč měsíčně, a to až do konce roku 2023. Žalovaný přespával u kamaráda, kterému hradil 6 000 Kč měsíčně. Těmito zjištěným skutečnostem a zákonným kritériím dle soudu prvního stupně odpovídalo od podání žaloby výživné ve výši 8 000 Kč, které bylo od ledna 2024 sníženo na částku 4 000 Kč měsíčně, neboť u žalovaného došlo ke snížení vyplácené mzdy, již nebyl zohledněn daňový bonus, což znamenalo čistou mzdu za měsíc leden ve výši 24 000 Kč. Toto snížení částečně kompenzoval žalobkyni příspěvek na bydlení, který jí je od listopadu 2023 vyplácen. Soud prvního stupně nepřihlédl k tomu, že žalovaný od února 2024 až do dne rozhodování soudu nepracoval a neměl tak žádný příjem, neboť pracovní poměr s ním zaměstnavatel ukončil výlučně z důvodů na straně žalovaného pro neomluvené absence. Soud neměl za prokázané, že by žalovaný měl příjmy také z [REDAKCE]. Nedoplatek na výživném soud prvního stupně nevyčíslil, neboť povinnost hradit výživné byla uložena předběžným opatřením, které je vykonatelným titulem. O náhradě nákladů účastníků bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 2 o.s.ř. s přihlédnutím ke srovnatelnému úspěchu účastníků. O náhradě nákladů řízení státu bylo rozhodnuto dle § 148 odst. 1 o.s.ř. za situace, kdy oba účastníci byli osvobozeni od soudních poplatků a byl jim ustanoven zástupce z řad advokátů.
3. Proti tomuto rozsudku se včas odvolal žalovaný. Namítl, že soud prvního stupně nesprávně vycházel z jeho potencionálního příjmu u předchozího zaměstnavatele. Žalovaný byl ke své neomluvené absenci fakticky donucen zaměstnavatelem, který ho na základě účelově nevýhodných ujednání v pracovní smlouvě nutil k jiným pracem, než k jakým bylo ujednáno. Žalovaný si nemohl dovolit vést s ohledem na svou nepříznivou finanční situaci řízení o neplatnost ukončení pracovního poměru. Žalovaný se pokoušel a stále pokouší nalézt srovnatelné zaměstnání, což je pro něj jako cizince fakticky nemožné. Žalovaný uvedl další argumenty, pro něž by výživné nemělo

být přiznáno. Žalobkyně má vyšší životní standard, žije v plně vybavené domácnosti, žalovaný nemá naprosto žádné volné prostředky, nemůže si vybavit své bydlení. V době vydání předběžného opatření disponoval příjmem ve výši 24 209 Kč čistého, po stržení srážek ze mzdy na úhradu dluhu a odvody mu zbyla částka ve výši 19 967 Kč čistého. Z této částky hradí výživné nezletilým dětem ve výši 7 000 Kč, výživné manželce na základě předběžného opatření ve výši 4 000 Kč a nájem ve výši 7 000 Kč. Nezbyvá mu tak ani existenční minimum. Žalobkyni nic nebrání, aby si též našla zaměstnání. Vyživovací povinnost manželky přitom není to samé, jako je povinnost manžela přispívat na náklady rodinné domácnosti, které byly vtěleny do povinnosti hradit výživné. Jedná se o rozdílné nároky, kdy na nárok dle § 691 odst. 2 o.z. nevznikl nárok, neboť manžel byl z domácnosti žalobkyní vyhozen. Samotný požadavek na výživné by tak měl být hodnocen jako zjevné zneužití práva tím spíše, pokud by v řízení byla prokázána nevěra žalobkyně. Soud prvního stupně nijak nezohlednil, že manželka disponuje veškerými naspořenými prostředky účastníků, neboť má přístup k veškerým společným účtům i veškerému majetku, dále je spoluvlastníkem několika nemovitostí, v kterých bydlí její příbuzní, může z nich minimálně inkasovat nájemné. Žalovaný navrhl, aby napadený rozsudek byl zrušen a vrácen soudu prvního stupně k dalšímu řízení, alternativně aby byl změněn tak, že žaloba bude zamítnuta.

4. Žalobkyně se k odvolání žalovaného podrobně nesouhlasně vyjádřila, kdy zopakovala argumenty, které snášela již před soudem prvního stupně. Z její argumentace lze zdůraznit následující skutečnosti. Žalovaný měl ve smlouvě s firmou [REDAKCE] uvedenou pozici řadového dělníka ve výrobě, byla mu poskytnuta lepší pozice překladatele. Ve chvíli, kdy firma pro tlumočníka již neměla využití, oznámili mu, že bude zařazen do výroby tak, jak bylo původně smluvně ujednáno. Pak žalovaný přestal do práce bez omluvy docházet. Žalovaný neuvádí své nelegální příjmy v [REDAKCE]. Poté, co se přemístil z ČR do [REDAKCE], také pracuje ilegálně. V České republice je mnoho vstřícných zaměstnavatelů, kteří by žalovaného zaměstnali. Žalobkyně byla až do září roku 2024 odkázána na rodičovský příspěvek, ze kterého měla živit sebe, svých 5 dětí, hradit nájem a veškeré energie a další náklady s živobytím spojené, a ještě splácet společnou půjčku. Žalovaný opakovaně odmítl zůstat s dětmi doma a umožnit jí nástup do alespoň brigádního zaměstnání. Žalobkyně neměla během soužití se žalovaným možnost si cokoli našetřit. Její dědictví po otci je věcí pouze její osobní povahy. Není žádný důvod, aby na stáří vyhnala z obydlí svou invalidní matku. Žalobkyně popsala konfliktní vztah se žalovaným, jeho neustále napadání její osoby. Rovněž tak podrobně zmínila skutečnosti ukončení jejich společného soužití, o něž přišel žalovaný jen kvůli jeho chování. Popřela nařčení z nevěry. Zmínila, že vybavení nájemního bytu, v němž s dětmi žije, je zčásti majitele bytu a zčásti nemá žádnou hodnotu. Žalobkyně nedisponuje žádnými naspořenými prostředky účastníků. Závěrem žalobkyně uvedla, že je s rozhodnutím soudu smířena a ztotožněna.
5. Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu vyplývajícím s odvoláním (§ 212 o.s.ř.) a až na odvoláním nedotčený zamítavý výrok projednal věc postupem dle § 212 odst. 1, 3 a 5 o.s.ř. a dospěl k závěru, že odvolání žalovaného je důvodné jen co do období od 1.9.2024.
6. Odvolací soud i po dokazování proběhlém před odvolacím soudem má závěry soudu prvního stupně za správné a odkazuje na ně. Soud prvního stupně dospěl ke správným skutkovým závěrům, které správně právně odůvodnil. Především správně zkoumal podmínky pro určení výživného mezi manželi ve smyslu § 697 odst. 1 a 2 o.z. Nerozhodoval tedy o nároku dle § 691 odst. 2 o.z. Vzal v úvahu i kritéria v § 913 odst. 1 a 2 o.z. pro něž opatřil správná skutková zjištění, a to jak ve formě příjmů, tak výdajů účastníků, přihlédl k jejich majetkovým poměrům (vlastnictví nemovitostí žalobkyní nelze za situace, kdy se jedná o minoritní spoluvlastnický podíl ve výši 1/8, přikládat zásadní význam), a také k počtu vyživovacích povinností obou účastníků.
7. Správně pak dospěl k rozdílným výším výživného od podání žaloby do 31.12.2023 a k nižší částce výživného od 1.1.2024, kdy žalovanému poklesl příjem v důsledku ztráty daňového bonusu. Pro rozhodnutí o výživném od 1.1.2024 do 31.10.2024 (tj. do doby, kdy měl žalovaný sjednán pracovní poměr u společnosti [REDAKCE]) bylo nutno vycházet z

tohoto sníženého pracovního příjmu žalovaného ze zaměstnání, jehož by žalovaný i nadále dosahoval, pokud by do zaměstnání do uvedeného data docházel. Pracovní poměr s ním byl ukončen ze strany zaměstnavatele pro hrubé porušení pracovní kázně pro neomluvené absence (jak již bylo zjištěno okresním soudem, a proto nebylo třeba k tomu provádět další listinné důkazy předložené žalobkyní). K odvolacím námitkám žalovaného lze přitom uvést, že v pracovní smlouvě měl žalovaný sjednán pracovní poměr v dělnické profesi a pokud neměl zajištěn jiný, stejně placený pracovní poměr u jiného zaměstnavatele, měl v tomto pracovním poměru s přihlédnutím k počtu vyživovacích povinností setrvat i přes možné komplikace. Z pracovních příležitostí, jež se mu naskytly po skončení tohoto pracovního poměru, na druhé straně nelze dovodit, že by jeho výdělků či výdělkové možnosti byly vyšší. U zaměstnavatele, u něhož byly vyráběny výrobky firmy [REDACTED], dosahoval výdělku 10 000 Kč hrubého měsíčně a pokud by byl přijat na hlavní pracovní poměr (od 3.6.2024) dosahoval by hrubého měsíčního příjmu 18 900 Kč (viz sdělení tohoto zaměstnavatele). Příjmy z [REDACTED] nebyly prokázány. V [REDACTED], kam ke své sestře žalovaný přesídlil, dosáhl pouze výdělku kolem 3 000 EUR celkem za období od května do července 2024 při sezónních brigádách na farmě, poté byl až do současnosti bez práce (výpověď žalovaného). Až 19.12.2024 získal, jak vyplývá z jeho pasu, pracovní vízum pro práci v [REDACTED]. Dle své výpovědi po udělení povolení k práci od místního úřadu si začne hledat zaměstnání v [REDACTED], kde jej zatím živí sestry rodina.

8. Od 24.10.2024 je žalovaný dle rozhodnutí úřadu práce pro nedostavení se vyřazen z evidence uchazečů o zaměstnání o práci v České republice a nemohlo mu tak být dle tohoto rozhodnutí nabídnuto zaměstnání na práci kuchaře u zaměstnavatele [REDACTED], tj. u zaměstnavatele, u něhož ale dle odvolacího soudu nelze očekávat výrazně vyšší příjem než u společnosti [REDACTED].
9. S ohledem na shora uvedené i odvolací soud za přiměřené výživné manželky od 1.1.2024 považuje částku 4 000 Kč měsíčně a za předchozí období při vyšším příjmu žalovaného částku 8 000 Kč měsíčně.
10. Odvolací soud neshledal důvody odeprít výživné manželky pro rozpor s dobrými mravy či pro zneužití práva (§ 6 či § 8 o.z.). Manželství účastníků dosud trvá, oba připouštějí vzájemné rozpory, ale nelze dovodit výlučné zavinění na rozpadu manželského soužití na straně žalobkyně. Oba účastníci rozdílně popsali konflikty v manželství. Žalovaný zdůrazňoval zejména jeho vykázaní ze společného bydliště účastníků žalobkyně. Soud prvního stupně ale při určení výživného zohlednil jeho náklady na bydlení v novém bydlišti. Nevěra žalobkyně nebyla v řízení prokázána, žalobkyně ji popřela a žalovaný poukazoval jen na komunikaci žalobkyně s cizincem. Při rozhodování o výživném manželky přitom v dané věci do popředí vystupuje zejména tíživá sociální a příjmová situace žalobkyně, která vychovávala a vychovává 5 nezletilých dětí, až do počátku září roku 2024 byla s nejmladším dítětem na mateřské dovolené, což jí nepochybně bránilo k zajištění jiného příjmu než z dávek státní sociální podpory, jež dle sdělení úřadu práce pobírala po celém období od podání žaloby. I v době po rozhodnutí soudu prvního stupně dostávala rodičovský příspěvek 8 000 Kč měsíčně (do 11.10.2024) a dále příspěvek na bydlení, který se pohyboval od 4 895 Kč do 10 779 Kč za měsíc. Dále dostávala přídavky na děti, které jsou ale určeny pro potřeby dětí.
11. Dle potvrzení společnosti [REDACTED] od 3.9.2024 žalobkyně nastoupila do zaměstnání, kde jsou jí vypláceny měsíční příjmy v průměru kolem 38 000 Kč čistého. Počínaje zářím roku 2024, tak již nelze s ohledem na tyto její vyšší příjmy dovodit, že by ji žalovaný měl ve smyslu § 697 o.z. přispívat na výživném.
12. S ohledem na shora uvedené odvolací soud musel za použití § 220 o.s.ř. změnit rozsudek soudu prvního stupně, ovšem jen v tom, že výživné pro žalobkyni omezil jen do 31.8.2024.
13. Současně byl změněn i výrok o nedoplatku na výživném, neboť veškeré výživné soudem přiznané je již splatné a ve věci vydané předběžné opatření dle § 77 odst. 1 písm. c) o.s.ř. zanikne ve lhůtě 15 dnů od vykonatelnosti rozhodnutí ve věci samé. Dle zjištění soudu prvního stupně v bodu 16. odůvodnění jeho rozhodnutí žalovaný hradil na účet žalobkyně platby od srpna do prosince roku

2023 a též v lednu roku 2024. Při vyživovací povinnosti k nezletilým dětem celkem 7 000 Kč měsíčně a povinnosti hradit výživné manželky předběžným opatřením lze dovodit, že v říjnu a listopadu roku 2023 žalovaný žalobkyni nad rámec výživného pro nezletilé děti účastníků uhradil vždy 4 200 Kč, v prosinci 2023 částku 11 000 Kč a v měsíci lednu 2024 částku 3 000 Kč. Takto tedy celkem na výživném manželky žalovaný žalobkyni zaplatil 22 400 Kč, další částky dle svého vyjádření na tento nárok již nezaplatil. Na výživném manželky dle konečného rozhodnutí soudu má přitom uhradit za měsíc srpen roku 2023 částku 3 871 Kč, za měsíce září až prosinec 2023 vždy částku 8 000 Kč, tj. celkem za tyto 4 měsíce 32 000 Kč a stejnou částku za prvních 8 měsíců roku 2024 (8 měsíců po 4 000 Kč). Celkem tak měl žalovaný zaplatit žalobkyni částku 67 871 Kč, po odečtení částky 22 400 Kč uhradí 45 471 Kč.

14. S ohledem na jeho současné příjmové a sociální poměry (s přihlédnutím k vyživovací povinnosti ke dvěma nezletilým dětem) odvolací soud žalovanému s odkazem na § 160 odst. 1 o.s.ř. umožnil tento dluh splácet ve splátkách po 2 000 Kč měsíčně pod ztrátou výhody splátek. Odvolací soud vzal v úvahu i to, že žalobkyně má v současné době příjem ze zaměstnání,
15. O náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů bylo rozhodnuto, jak uvedeno ve výroku tohoto rozsudku. Před soudem prvního stupně lze ve shodě s okresním soudem dovodit, že úspěch účastníků byl rovnocenný (§ 142 odst. 2 věta poslední o.s.ř.). Před odvolacím soudem byl žalovaný se svým odvoláním převážně neúspěšný a žalobkyni by tak náležela částečná náhrada nákladů řízení za zastupování advokátem, a to k rukám státu (§ 149 odst. 2 o.s.ř. za použití § 224 odst. 1 o.s.ř.). Ovšem s odkazem na § 150 o.s.ř. odvolací soud znovu zohlednil nepříznivé poměry na straně žalovaného, který má též ze sociálních důvodů ustanoveného zástupce pro toto řízení, a žádné náklady řízení v neprospěch žalovaného tomuto neuložil. Náklady řízení spojené se zastupováním oběma účastníky advokáty ponese za období, kdy byly ustanoveni, stát. O tom, že státu se za takové situace náhrada nákladů řízení nepřiznává, není třeba rozhodovat ve výroku rozhodnutí. Okresní soud jen přizná těmto zástupcům za dobu ustanoveného zastupování odměnu a hotové výdaje, aniž by tyto hradili účastníci.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není dovolání přípustné.

Nebude-li podle tohoto rozsudku plněno řádně a včas, může být k návrhu soudem (soudním exekutorem) vykonán.

České Budějovice 26. února 2025

Mgr. Jiří Straka v. r.
předseda senátu